

ความชุกของโรคติดการพนันและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน
ที่เข้ารับการบำบัดรักษาในสถาบันธัญญารักษ์

นายสงวน อมรรักษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-3783-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PREVALENCE OF PATHOLOGICAL GAMBLING AND RELATED FACTORS IN
AMPHETAMINE DEPENDENCE PATIENTS AT THANYARAK INSTITUTE

Mr. Sanguan Amornruksa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-3783-8

สงวน อมรรักษา: ความชุกของโรคติดการพนันและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในผู้ป่วยที่ติดสาร
 เอมเฟตามีนที่เข้ารับการรักษาในสถาบันธัญญารักษ์ (PREVALENCE OF
 PATHOLOGICAL GAMBLING AND RELATED FACTORS IN AMPHETAMINE
 DEPENDENCE PATIENTS AT THANYARAK INSTITUTE) อ.ปริกษา : อ.นพ.อรรถพล
 สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง. 79 หน้า. ISBN 974-14-3783-8

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัย ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อศึกษาความชุกของโรคติดการ
 พนันและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในผู้ป่วยที่ติดสารเอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันธัญญารักษ์
 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ป่วยที่ติดสารเอมเฟตามีนที่เข้ารับการรักษาในสถาบันธัญญารักษ์ โดย
 ศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาคือแบบสอบถาม
 ข้อมูลทั่วไป และแบบสัมภาษณ์เพื่อวินิจฉัยโรคติดการพนัน โดยยึดเกณฑ์วินิจฉัยของ DSM IV
 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่า ความชุกของโรคติดการพนันในผู้ป่วยที่ติดสารเอมเฟตามีนที่เข้ารับ
 การรักษาในสถาบันธัญญารักษ์ ร้อยละ 24.30 (ชายร้อยละ 35.70, หญิงร้อยละ 12.90) ข้อมูล
 สถิติจำนวนประชากรยกเว้นเรื่อง เพศ ไม่เกี่ยวข้องกับโรคติดการพนัน และพบว่าปัจจัยทางด้าน
 การถูกโรงเรียนภาคทัณฑ์ การถูกโรงเรียนสั่งพักการเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การ
 คบเพื่อนที่เล่นการพนัน มีความเกี่ยวข้องกับโรคติดการพนัน

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....ลายชื่อ.....
 สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2548.....

##4774917530 :MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD : PRAVALENCE/ PATHOLOGICAL GAMBLING/ AMPHETAMINE
DEPENDENCE PATIENTS

SANGUAN AMORNNUKSA : PREVALENCE OF PATHOLOGICAL GAMBLING
AND RELETED FACTORS IN AMPHETAMINE DEPENDENCE PATIENTS AT
THANYARAK INSTITUTE. THESIS ADVIISOR : ATAPOL SUGHONDHABIROM,
M.D., 79 pp. ISBN 974-14-3783-8

The objective of this study is to estimate prevalence of pathological gambling and related factors in amphetamine dependence patients at Thanyarak. The samples are 140 amphetamine abusers randomly selected from Thanyarak Institute. Pathological gambling were diagnosed based on information form structured interview using DSM-4 criteria. Statistics used in the analysis are Descriptive Statistics and Inferential Statistics.

The prevalence of pathological gambling in amphetamine dependence patients at Thanyarak Institute is 24.30 % (35.70% of male, 12.90% of female). Male had higher prevalence than female, other demographic factors are not related to having Pahological Gambling in the sample. Factors that related to having pathological gambling are ever have history of probation or voluntarily suspended during school years, parent marital status, and having friends who gamble.

Department.....Psychiatry..... Student's signature..... SA
Field of study....Mental Health.....Advisor's signature.....
Academic year...2005.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก อาจารย์นายแพทย์อรรถพล สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง ซึ่งทำให้ผู้เขียนได้รับแนวทาง ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงบุรณี กาญจนถวัลย์และอาจารย์ นายแพทย์ ภูงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์ ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์พร้อม ทั้งให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆช่วยให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นายแพทย์อรรถพล สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง ที่อนุเคราะห์ให้นำแบบสัมภาษณ์โรคติดการพนัน Pathological Gambling ที่มีชื่อเรียกว่า SSADDA (Semi-Structured Assessment for Dependent and Alcoholism) มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถาบันธัญญารักษ์ และเจ้าหน้าที่สถาบันทุกท่านที่อนุญาตและให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ธุรการภาควิชาจิตเวชศาสตร์ทุกท่าน เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะแพทยศาสตร์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้วิจัยในทุก ๆ ด้าน

ขอขอบคุณคณะผู้ป่วนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจแก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อนๆนิสิตสาขาสุขภาพจิต (ทั้งในและนอกเวลาราชการ) ทุกท่าน ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมาตลอดในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบใจภรรยาและบุตรทั้งสาม ซึ่งได้สนับสนุนเป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผู้ให้ความสว่างทางปัญญา และมีพระคุณทุกท่าน และ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	
ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎี.....	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	10
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	10
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	11
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	14
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	15

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	16
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
	รายการอ้างอิง.....	57
	ภาคผนวก.....	59
	ภาคผนวก ก. ข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมทำวิจัย ใบบินยอมให้ทำการ.....	60
	ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม.....	63
	ภาคผนวก ค. ประวัติสถาบันบุญญารักษ์.....	77
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	79

สารบัญตาราง

	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันจิตเวชศาสตร์.....	17
2 แสดงค่าMean ค่าSD. ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันจิตเวชศาสตร์.....	27
3 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูล ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โรคติดการพนัน Pathological Gambling ที่เป็นผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันจิตเวชศาสตร์.....	28
4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูล ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โรคติดการพนัน Pathological Gambling ที่เป็นผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันจิตเวชศาสตร์	29
5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูล ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โรคติดการพนัน Pathological Gambling ที่เป็นผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันจิตเวชศาสตร์.....	30
6 แสดงค่าMean ค่าSD. ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของข้อมูล ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โรคติดการพนัน Pathological Gambling ที่เป็นผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันจิตเวชศาสตร์.....	31
7 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูล ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โรคติดการพนัน Pathological Gambling ที่เป็นผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันจิตเวชศาสตร์.....	32
8 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูล ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โรคติดการพนัน Pathological Gambling ที่เป็นผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันจิตเวชศาสตร์.....	36
9 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูล ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โรคติดการพนัน Pathological Gambling ที่เป็นผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีน ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันจิตเวชศาสตร์.....	37

10	ตารางแสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างผู้ป่วยที่เป็น โรคติดเชื้อ กับผู้ป่วยที่ไม่เป็น โรคติดเชื้อ 46	46
11	ตารางแสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างผู้ป่วยที่เป็น โรคติดเชื้อ กับผู้ป่วยที่ไม่เป็น โรคติดเชื้อ 49	49
12	ตารางแสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างผู้ป่วยที่เป็น โรคติดเชื้อ กับผู้ป่วยที่ไม่เป็น โรคติดเชื้อ 50	50

สารบัญภาพ

หน้า

- 1 แสดงความชุกของโรคติดการพนันในผู้ป่วยที่ติดสารแอมเฟตามีนที่เข้ารับการ
บำบัดรักษาในสถาบันราชัญญารักษ์..... 28